Yönetim Bilimleri Dergisi/Journal of Administrative Sciences
Cilt/Volume: 24, Sayı/No: 62, ss./pp.: 1833-1866
DOI: https://doi.org/10.35408/comuybd.1925937

-ARAŞTIRMA MAKALESİ-

GENÇLERİN GÜÇLENDİRİLMESİNE YÖNELİK ÇALIŞMALARIN ALGILANAN ETKİSİ: BİR ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI

İlknur KARAASLAN[1] & Betül YILMAZ[2]

Öz

Bu çalışmada, gençlerin güçlendirilmesine yönelik politika ve uygulamaların algılanan etkisini gençlerin değerlendirme ve deneyimleri üzerinden ölçebilen geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirmek amaçlanmıştır. Uluslararası literatürde gençlerin güçlendirilmesine yönelik çeşitli ölçekler bulunmakla birlikte bu ölçeklerin büyük çoğunluğunun bireysel psikolojik güçlenme ve öz yeterlik boyutlarına odaklandığı; kamu politikaları, kurumsal yapıların işleyişi ve toplumsal katılımı birlikte ele alan bütüncül ölçme araçlarının sınırlı kaldığı görülmektedir. Araştırma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde öğrenim gören 486 lisans öğrencisi ile yürütülmüştür. Ölçek geliştirme sürecinde literatür taraması, uzman görüşü ve pilot uygulama aşamalarının ardından keşfedici faktör analizi uygulanmıştır. Analizler sonucunda toplam varyansın %62,83'ünü açıklayan üç faktörlü bir yapı elde edilmiş ve geliştirilen ölçek "Gençlerin Güçlendirilmesine Yönelik Çalışmaların Algılanan Etkisi Ölçeği" olarak adlandırılmıştır. Faktörler, Gençlik Politikaları ve Kamu Desteklerinin Algılanan Yeterliliği, Kurumsal Farkındalık ve Program Bilinirliği ile Gençlerin Güçlendirilmesi ve Aktif Katılımı olarak belirlenmiştir. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0,96 olarak hesaplanmıştır. Bulgular, gençlerin katılım motivasyonu ile mevcut programlara ilişkin farkındalık düzeyleri arasında belirgin bir uyumsuzluk olduğunu göstermektedir. Ölçek, gençlerin güçlendirilmesine bütüncül bir bakış sunarak politika ve kamu desteği, kurumsal farkındalık ve aktif katılım gibi farklı boyutların bir arada değerlendirilmesine imkân tanımaktadır. Bu sonuçlar, gençlerin güçlendirilmesinin yalnızca bireysel düzeyde değil kurumsal yapılar ve kamu politikaları bağlamında da ele alınmasının önemine işaret etmektedir. Bu boşluğu görünür kılan bulgular, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları için veri temelli bir değerlendirme çerçevesi sunmaktadır. Geliştirilen ölçek, gençlerin güçlendirilmesine yönelik politika ve uygulamaları yalnızca kurumsal veriler üzerinden değil doğrudan gençlerin değerlendirmeleri aracılığıyla ele almakta ve bu yönüyle gençlik çalışmaları literatürüne önemli bir katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Gençlerin Güçlendirilmesi, Gençlik Politikaları, Gençlik Çalışmaları.*
JEL Kodları: *J13, J18*
Başvuru: *08/04/2026* **Kabul:** *17/08/2026*

[1] Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çanakkale, Türkiye, ilknurkaraaslan@comu.edu.tr, Orcid No: 0000-0001-8548-4275.
[2] Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, İktisat Fakültesi, İstanbul, Türkiye, betul.yilmaz@marmara.edu.tr, Orcid No: 0000-0002-3532-6479

THE PERCEIVED IMPACT OF YOUTH EMPOWERMENT INITIATIVES: A SCALE DEVELOPMENT STUDY[3]

Abstract

This study aims to develop a valid and reliable scale to measure the perceived impact of policies and practices aimed at youth empowerment through the evaluations and experiences of young people. Although various youth empowerment scales exist, most focus on individual psychological empowerment and self-efficacy; comprehensive measurement tools that address public policies, the functioning of institutional structures, and social participation together remain limited. The research was conducted with 486 undergraduate students studying at Çanakkale Onsekiz Mart University. In the scale development process, following the stages of literature review, expert opinion, and pilot application, exploratory factor analysis was applied. As a result of the analyses, a three-factor structure explaining 62.83% of the total variance was obtained, and the developed scale was named "The Perceived Impact of Youth Empowerment Initiatives Scale". The factors were determined as Perceived Adequacy of Youth Policies and Public Support, Institutional Awareness and Program Recognition, and Youth Empowerment and Active Participation. The Cronbach's alpha internal consistency coefficient of the scale was calculated as 0.96. The findings show a clear mismatch between young people's motivation to participate and their level of awareness of existing programs. The scale provides a holistic perspective on youth empowerment by enabling the joint assessment of different dimensions, such as policies and public support, institutional awareness, and active participation. These results indicate the importance of addressing youth empowerment not only at the individual level but also in the context of institutional structures and public policies. These findings reveal this gap and provide a data-driven evaluation framework for public institutions and civil society organizations. The developed scale enables the assessment of youth empowerment policies and practices not only through institutional data but also through the direct evaluations of young people, thereby making an important contribution to the youth studies literature.

Keywords: *Youth Empowerment, Youth Policies, Youth Work.*

JEL Codes: *J13, J18*

"Bu çalışma Araştırma ve Yayın Etiğine uygun olarak hazırlanmıştır."

[3] The Extended English Summary is located the end of the Article

1. GİRİŞ

Gençlik, en genel tanımıyla 14-25 yaş arası grubu kapsayan (Duman ve Güngörmez Akosman, 2022: 5), toplumların gelişmesinde ve ilerlemesinde sosyal, iktisadi ve siyasi boyutlarıyla itici bir güç rolü üstlenebilmekte, diğer yandan kırılgan yapısı nedeniyle desteklenmeye ihtiyaç duyan bir kesimi ifade etmektedir. Bu bağlamda gençler, yalnızca korunması gereken bir kesim değil aynı zamanda ülkenin kalkınmasında potansiyel bir güç olarak değerlendirilmektedir.

Gençlerin güçlendirilmesi kavramı onların kendi yaşamlarının kontrolünü ele almaları ve topluma aktif biçimde katılmaları anlamına gelmektedir (Zimmerman, 2000). Bu çok boyutlu süreç, gençlerin psikolojik ve sosyal açıdan desteklenmesini, onlara söz hakkı ve fırsatlar sunulmasını ve toplumsal karar alma süreçlerine dâhil edilmelerini kapsamaktadır (Jennings vd., 2006).

Türkiye'nin sahip olduğu genç nüfus potansiyeli, gençlik politikalarını önemli kılan başlıca etkenlerden biridir. Bu önem, gençlerin eğitim, istihdam, sosyal ve siyasal katılım ile karar alma süreçlerinde karşılaştığı sorunların çeşitlenmesiyle birlikte daha da artmaktadır. Gençlerin ekonomik ve sosyal fırsatlara erişiminde yaşanan eşitsizlikler ile karar alma mekanizmalarına katılımlarının sınırlı kalması, güçlendirmeye yönelik politika ve uygulamalara olan ihtiyacı ortaya koymaktadır (T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı [SBB], 2023). Bu durum, gençlerin güçlendirilmesine yönelik politika ve uygulamaların değerlendirilmesini daha önemli hale getirmektedir.

Uluslararası literatürde gençlerin güçlendirilmesi, psikolojik güçlenme, öz yeterlik, pozitif gençlik gelişimi ve sosyopolitik katılım gibi bireysel ve toplumsal boyutlar üzerinden ele alınmaktadır (Zimmerman, 2000; Jennings vd., 2006; Lerner, 2009; Christens ve Peterson, 2012). Farklı ülke örneklerinde yapılan çalışmalar da gençlerin güçlendirilmesini çeşitli uygulama alanları üzerinden incelemiştir. Dairo ve Alo (2017: 31), Nijerya'da gençlerin güçlendirilmesinde örgün ve yaygın eğitimin yanı sıra girişimcilik becerilerinin geliştirilmesinin önemini vurgulamıştır. Ntihinyurwa ve Mulyungi (2019: 1956) ise Ruanda örneğinde gençlerin toplumsal kalkınmaya katkılarının artırılması için kapasitelerinin güçlendirilmesi, iş birliklerinin teşvik edilmesi ve karar alma süreçlerine daha fazla dâhil edilmeleri gerektiğini belirtmiştir. Bu boyutsal çeşitlilik gençlerin güçlendirilmesine yönelik ölçme çalışmalarına da yansımıştır. Peterson ve arkadaşları (2011), Sociopolitical Control Scale for Youth (SPCS-Y) ile gençlerin liderlik yeterliği ve politika kontrolünü; Walker ve arkadaşları (2010) ise Youth Empowerment Scale–Mental Health (YES-MH) ile ruh sağlığı hizmetleri bağlamında gençlerin bireysel, hizmet ve sistem düzeyindeki güçlenme algılarını değerlendirmiştir. Sakellari ve arkadaşları (2019), YES-MH'nin Fince formunun geçerlilik ve güvenirliğini incelemiş; Barros ve arkadaşları (2023) ise Gençlerin Sağlık Eğitimi Yoluyla Güçlendirilmesi Ölçeği'nin (EJEduS) içerik ve görünüş geçerliğini değerlendirmiştir. Gençlerin güçlendirilmesinin nasıl değerlendirilebileceğine ilişkin araştırmaların sınırlılığına dikkat çeken Planas-Lladó ve Úcar (2022) ise gençlik güçlendirmesini farklı boyut ve göstergeler üzerinden ele

alan bir değerlendirme envanteri geliştirmiştir. Bu çalışmalar gençlerin güçlendirilmesinin ölçülmesine yönelik önemli araçlar sunmakla birlikte belirli güçlenme boyutlarına veya belirli uygulama bağlamlarına odaklanmaktadır.

Ulusal literatürde Akay (2024: 1286), kalkınma planlarında yer alan gençlik politikalarını politika belgeleri üzerinden değerlendirirken Çakı (2021: 188), gençlik politikalarını güçlendirme, katılım ve kalkınma söylemleri çerçevesinde kuramsal olarak ele almıştır. Ayrıca SBB (2023: 41), gençlere yönelik gerçekleştirilen çalışmaların izlenmesi ve değerlendirilmesine ilişkin yeterli çalışma bulunmadığına dikkat çekmektedir. Gençlerin algıladıkları etkiyi, kamu hizmetlerinin yeterliliği, kurumsal farkındalık ve gençlerin güçlendirilmesi ve aktif katılım boyutları çerçevesinde nicel olarak ölçen bir ölçek geliştirme çalışmasına rastlanmamaktadır.

Bu araştırma, literatürdeki söz konusu boşluğu doldurmak amacıyla "Gençlerin Güçlendirilmesine Yönelik Çalışmaların Algılanan Etkisi Ölçeği"ni geliştirmeyi hedeflemektedir. Geliştirilen ölçek, gençlik politikaları ve kamu desteklerinin algılanan yeterliliği, kurumsal farkındalık ve program bilinirliği ile gençlerin güçlendirilmesi ve aktif katılımını birlikte ele alarak politika ve uygulamaların gençler tarafından nasıl algılandığını bütüncül biçimde değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

1.1. Gençlik Kavramı ve Önemi

Genç ve gençlik kavramlarının evrensel bir tanımı olmamakla birlikte, gelişmiş ülkeler gençlik döneminin başlangıcını genellikle zorunlu eğitimin sona ermesi olarak kabul etmekte, bitişi ile ilgili ise farklı görüşler ileri sürülmektedir (Murat ve Şahin, 2011: 4). Birleşmiş Milletler (BM), gençliği istatistiksel amaçlar doğrultusunda 15-24 yaş arasındaki kişiler olarak tanımlamaktadır. Dünya genelinde bu yaş grubunda yaklaşık 1,2 milyar genç bulunmakta ve bu grup küresel nüfusun %16'sını oluşturmaktadır. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nin (SKH) hedef tarihi olan 2030'da ise genç nüfusun %7 artarak yaklaşık 1,3 milyara ulaşacağı öngörülmektedir (United Nations, t.y.). UNESCO gençlik dönemini 15-25 yaş aralığı olarak öngörmektedir. Türkiye'de ise 12-24 yaş aralığı gençlik dönemi olarak kabul edilmekte, böylece ergenlik yaşına girmeyle başlamakta 18 yaşından sonra da göreli olarak yetişkinlik dönemine adım atmış olmakla sonlanmaktadır (Hacettepe Üniversitesi Gençlik Araştırmaları ve Uygulama Merkezi, t.y.) Gençler, yaratıcılıkları, yenilikçilikleri ve dünyada değişim yaratma kapasiteleri nedeniyle, UNESCO tarafından da eşitsizlikle mücadele ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerinde öncelikli bir grup olarak değerlendirilmektedir (UNESCO, t.y.).

1.2. Güçlendirme Kavramı ve Çok Boyutluluğu

Güçlendirme kavramı, kadınlar, yoksullar, azınlıklar vb. dezavantajlı gruplarla ilgili sosyal politikalarda merkezi bir yer alırken, gençlik politikalarında da anahtar bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Gençlerin güçlendirilmesi, en genel tanımıyla, gençlerin, statülerini geliştirebilmeleri, yaşamla ilgili yetenek ve yeterliliklerini ortaya çıkarabilmeleri için, sosyal, politik, kültürel ve ekonomik açıdan desteklenmeleridir

(Çakı, 2021: 172). Güçlendirme, bireylerin kendi kapasitelerine güvenlerini artırmalarını içerir; manevi, politik, sosyal ve ekonomik güçlerinin geliştirilmesini ifade eder. Dolayısıyla gençlerin güçlendirilmesi, yalnızca ekonomik değil aynı zamanda sosyal, ideolojik, eğitimsel, teknolojik ve politik boyutları olan çok yönlü bir süreçtir. Yetişkinlerin gençlerle sorumluluk ve güç paylaşımına başladığı bu süreç, gençlerin kendi yaşamlarında karar alma ve değişiklik yapma becerisi, yetkisi ve inisiyatifi kazandıkları tutumsal, yapısal ve kültürel bir dönüşümü ifade eder (Tope, 2011: 7).

Commonwealth Secretariat, gençlik gelişimini güçlendirme ile ilişkilendirerek, gençlerin statülerini yükselten, yaşam boyu yeterliliklerini geliştirmelerine olanak sağlayan, siyasi açıdan istikrarlı, ekonomik açıdan sürdürülebilir ve yasal olarak destekleyici bir ortamda aktif vatandaşlar olarak tam katılımlarını hedefleyen bir süreç olarak tanımlamaktadır. Bu doğrultuda Commonwealth Secretariat'ın geliştirdiği Gençlik Gelişim İndeksi, sivil ve siyasi katılım, eğitim, istihdam ve fırsatlar, sağlık ve refah, eşitlik ve içerme, huzur ve güvenlik olmak üzere altı alandaki ilerlemeyi ölçmektedir (Commonwealth Secretariat, 2020). Commonwealth Gençlerin Güçlendirilmesi Faaliyet Planı (2007–2015), gençlerin güçlendirilmesini başkalarının yönlendirmesiyle değil kendi adlarına ve koşullarına göre hareket edebilecekleri elverişli ortamların yaratılması olarak tanımlamaktadır. Bu elverişli ortamlar dört kategoriden oluşmaktadır: (1) Ekonomik ve sosyal temel, (2) Siyasi irade, yeterli kaynak ve destekleyici yasal-idari çerçeve, (3) Eşitlik, barış ve demokrasi ortamı, (4) Bilgi, beceri ve olumlu değer sistemine erişim (Commonwealth Youth Programme, 2007: 15-19).

1.3. Gençlerin Güçlendirilmesine İlişkin Teorik Yaklaşımlar

1.3.1. Zimmerman'ın Güçlendirme Teorisi (Empowerment Theory)

Literatüre bakıldığında, gençlerin güçlendirilmesi konusunun zengin bir teorik arka plana sahip olduğu ve Zimmerman'ın "Güçlendirme Teorisi"nin (2000) bu alanda oldukça popüler olduğu görülmektedir. Teori, eylemler, faaliyetler veya yapıların çıktılarını güçlendirici olarak ele alarak süreçleri ve çıktıları birlikte inceler. Güçlendirme, farklı bireyler için farklı biçimlerde ortaya çıkmaktadır. Örneğin 16 yaşındaki bir annenin güçlenmesi için gereken davranış, orta yaşında bir erkeğin ihtiyaç duyduğu davranışla aynı değildir.

Güçlendirme teorisi, bireysel, toplumsal ve örgütsel düzeyde analizler sunar. Bireyler için güçlendirme süreci organizasyon veya topluma katılımı içerebilir, toplumsal düzeyde kamu, medya ve diğer toplumsal kaynaklara erişim, organizasyonel seviyede ise paylaşılan liderlik ve karar alma anlamına gelebilir. Güçlendirme teorisi, daha geniş sosyal ve siyasal çevreler için bireysel "iyilik hali"nden söz etmekte, insanların yaşamlarını iyileştirmek üzere toplumda aktif olabilmek ve karar alabilmek için fırsatlara ihtiyacı olduğunu söylemektedir (Zimmerman, 2000: 45-46).

Güçlendirme Teorisi, gençlerin gelişimini desteklemek üzere, güven ve becerilerinin artırılmasına ve yaşamlarında ve toplumlarında olumlu bir değişimin temsilcileri olmalarına yardımcı olmaya yarayan eşsiz ve faydalı bir kavramsal çerçeve sunmaktadır. Teori, güçlenme süreçlerini ve sonuçlarını üç temel unsur üzerinden açıklar:

(1) Kişisel bileşenler: Bireyin kendi hayatını etkileme konusunda güven ve irade duygusu,

(2) Etkileşimsel bileşenler: Topluluk veya çevre hakkında eleştirel düşünme,

(3) Davranışsal bileşenler: Değişim yaratan faaliyetlere katılım.

Bu süreçler, kişinin kendi güçlenmesine inanmasını teşvik eden program özelliklerini belirlemeye yardımcı olurken, çıktılar da bu süreçlerin katılımcıları gerçekten güçlendirip güçlendirmediğini göstermektedir (Youth Empowerment Solutions, t.y.).

Gençlerin güçlendirilmesine yönelik uygulamalara örnek olarak Zimmerman ve arkadaşlarının geliştirdiği Barışçıl Topluluklar için Gençlik Güçlendirme Çözümleri (YES) programı verilebilir. Bu program, ergenleri toplumsal değişim yoluyla şiddeti önlemeye hazırlamayı amaçlayan bir okul sonrası müfredatına dayanmaktadır. Altı temalı ünite etrafında düzenlenen program (liderlik, topluluğu tanıma, topluluğu geliştirme, nesiller arası ortaklık, değişim planlama ve eylem-yansıma), teoriye dayalı ve sahada test edilmiş bir yaklaşım sunmakta, farklı topluluklara uyarlanabilecek esnek bir yapı ortaya koymaktadır (Zimmerman vd., 2011: 425).

1.3.2. Pozitif Gençlik Gelişimi (Positive Youth Development, PYD)

Pozitif psikolojiye dayanan PYD çerçevesi, gençlerin eksikliklerinden çok güçlü yanlarına odaklanır ve "5C" olarak bilinen beş temel gelişim boyutu belirlemektedir: Yeterlilik (Competence), Güven (Confidence), Bağ (Connection), Karakter (Character) ve Şefkat (Caring). Bu modele göre, gençlerin güçlendirilmesi yalnızca bireysel fayda sağlamakla kalmaz, aynı zamanda toplumsal katkıyı da beraberinde getirir. Bu nedenle modele altıncı bir boyut olarak "Katkı (Contribution)" eklenmiştir (Lerner vd., 2005: 23; Candemir ve Can, 2022: 4372-4373).

Bu model ile gençlerin güçlü yanları ile, sosyal ve fiziksel ekolojilerindeki mevcut bulunan gelişimsel değerler uyumlu hale getirildiği takdirde, tüm gençler için refah ve gelişme sağlanabileceği iddia edilmektedir. Ayrıca pozitif gelişim düzeyi yüksek olan bir genç, ailesine, okuluna ve toplumuna olumlu yönde katkı yapacaktır. Bu sebeple, akranlar, aileler, okullar ve toplumda yankılanacak şekilde gençlerin güçlü yönleri desteklenmeli, ön plana çıkarılmalı ve yaşam becerileri geliştirilmelidir. Diğer taraftan modelin, önleme programlarına entegre edilmesiyle, gençler toplumu tehdit eden riskli davranışlardan uzak tutulacak, böylelikle büyük bir toplumsal fayda ortaya çıkacaktır (Candemir ve Can, 2022: 4376-4377).

1.3.3. Eleştirel Sosyal Gençlik Güçlendirme Teorisi

Jennings ve arkadaşları (2006) eleştirel sosyal gençlik güçlendirme yaklaşımını geliştirmiştir. Bu yaklaşım, gençlerin sosyopolitik değişim yaratmak için kolektif çabalarına odaklanır ve altı temel boyut belirler: (1) güvenli ve kapsayıcı bir ortam, (2) anlamlı katılım ve etkileşim, (3) gençler ile yetişkinler arasında adil güç paylaşımı, (4) sosyopolitik süreçlere dair eleştirel düşünme, (5) değişimi etkilemek için aktif katılım ve (6) bireysel ve topluluk düzeyinde bütünleşik güçlendirme. Bu boyutlar gençlik programlarına entegre edildiğinde, gençlerin öz yeterliliklerini, öz farkındalıklarını ve kimlik gelişimlerini güçlendirmekte; olumlu sosyal bağlar, ortaklık ve iş birliği olanaklarını artırmaktadır (Jennings vd., 2006: 31-32).

1.4. Türkiye'de Gençlerin Güçlendirilmesine Yönelik Çalışmalar

Türkiye'de gençlerin güçlendirilmesine yönelik merkezi yönetim, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları tarafından birçok proje ve çalışma yürütülmekle birlikte bu girişimlerin kapsam ve ulaşılan kişi sayısı açısından sınırlı olduğu görülmektedir. Ayrıca ulusal literatür taramaları, bu alanda yapılmış akademik araştırmaların da oldukça az olduğunu göstermektedir. Bu çalışma, gençlerin kamu politikalarını nasıl değerlendirdiklerini ve kendi beklentilerinin neler olduğunu incelemesi bakımından literatüre önemli katkılar sunmaktadır.

1.4.1. Türkiye'de Gençlerin Güçlendirilmesine Yönelik Politika Belgeleri

Ulusal Genç İstihdam Stratejisi Belgesi (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 2021): Gençlerin güçlendirilmesine yönelik olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan Ulusal Genç İstihdam Strateji belgesi, üç temel politika ekseni üzerine yapılandırılmıştır. Bunlar; "Eğitim-İstihdam İlişkisinin Güçlendirilmesi", "Ne Eğitimde Ne İstihdamda Olan Gençlerin İstihdamının Artırılması" ve "Geleceğin İşleri"dir. Bu politikaların amacı; gençlerin iş gücü verimliliğini artırmak ve daha iyi imkânlara kavuşmalarını sağlamak, eğitim-istihdam ilişkisini etkili ve verimli hale getirmek, gençlerin istihdam edilebilirliğine olumlu etki edecek makroekonomik politikalar geliştirmektir (T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 2021: 27-40)

On İkinci Kalkınma Planı, Gençlik Özel İhtisas Komisyonu Raporu (SBB, 2023): T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, On İkinci Kalkınma Planı, Gençlik Özel İhtisas Komisyonu Raporu da Türkiye'de gençliğin durumu ve güçlendirilmesi ile ilgili önemli tespitler içermektedir. Gençleri kalkınmanın bir aktörü olarak gören raporda; ülkelerin refah rejimleri ve uygulamaları, eğitim sisteminden çalışma yaşamına geçişe ilişkin politika ve uygulamalar, eğitimin kalitesi konularına vurgu yapılmaktadır. Rapor, ILO verileri referans gösterilerek gençlerin iş gücü piyasasında düşük ücretlerle çalıştırıldığı ve aralarında önemli bir kesimin "çalışan yoksul" kategorisinde yer aldığını belirtmektedir. Ayrıca gençlerin karar mekanizmalarına katılımı ve gönüllülük konularının yanı sıra, teknoloji kullanımı (yüksek hızlı mobil internet, yapay zekâ, bulut teknolojileri vb.), yeşil işler ve sağlık (iyilik hali)

konularında yapılabilecek güçlendirme çalışmalarına vurgu yapmaktadır (T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı [SBB], 2023 :27-32).

1.4.2. Merkezi Yönetim Uygulamaları

Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB) Proje Destek Programları: Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB), gençlerin kişisel ve sosyal gelişimini desteklemek, potansiyellerini gerçekleştirmelerine imkân sağlamak, karar alma süreçlerine katılımlarını artırmak ve yenilikçi fikirleri teşvik etmek amacıyla "Proje Destek Programları" yürütmektedir. Bu programlar iki temel başlık altında toplanmaktadır:

1. Gençlik Projeleri Destekleme Programı: Eğitim, kültür, sanat, bilim, gönüllülük, sosyal uyum ve bağımlılıkla mücadele gibi alanları kapsayan bu program kapsamında 2012–2020 yılları arasında 13 çağrı döneminde toplam 5.114 proje desteklenmiştir. Desteklenen proje temaları; Sosyal Uyum, Eğitim, Mesleki Eğitim, Meslek Edindirme, Kültür ve Sanat, Sağlıklı Yaşam ve Spor, Gönüllülük, Bağımlılıkla Mücadele, Bilimsel Araştırma, Yenilikçi Fikirler, Gençlik Merkezi, Mobil Gençlik Merkezi ve Kitap Kahve uygulamalarıdır (T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı Proje Destekleri, t.y.).

2. Afetten Etkilenen Gençlerin Güçlendirilmesi Destek Programı: Afetin gençler üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak ve afetlere karşı mücadelede dirençli toplum misyonu kapsamında gençlerin katılımını güçlendirmek amacıyla oluşturulmuştur. Bu program ile; afet bölgesindeki gençlerin kapasitelerini artırmaları, sosyal, kültürel ve bilimsel alanlarda katılımcılıklarını güçlendirmeleri ve afet sonrası karşılaştıkları sorunlara yanıt üretmeleri hedeflenmektedir. Program kapsamında teklif edilen projelerden, gençlere ilham verici ve onları güçlendirici deneyim imkânı sunması, temel hizmetlere aktif erişim sağlaması ve güçlü bir sivil katılım duygusu kazandırması beklenmektedir. Bu kapsamda 2024 yılında STK'lar ve spor kulüpleri için 600.000 TL ila 1.000.000 TL arasında destek bütçeleri belirlenmiştir (T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı Proje Destekleri, t.y.).

Kırsal Bölge Genç Güçlendirme Programı: GSB tarafından yürütülen bu program ile; eğitim, sürdürülebilir gelir ve kültürel kalkınma konularında gençlerin güçlendirilmesi için finansman desteği sağlanması amaçlanmaktadır. Bu proje sivil toplum kuruluşları (STK) aracılığıyla yürütülmekte ve kırsal bölgelerde yaşayan gençlerin kapasitesinin güçlendirilmesi ve yaşam kalitesinin iyileştirilmesine yönelik faaliyetler yürütülmesi planlanmıştır. Proje, başvuru sahibi STK'ların, proje yapma konusunda deneyimi olan üniversite araştırma ve uygulama merkezleri ve çağrı teklifine uygun üretim yapan teknoloji şirketleri ile iş birliği yapmalarına imkân tanımaktadır (Kırsal Bölge Genç Güçlendirme Programı, 2022). Kırsal Bölge Genç Güçlendirme Programı kapsamında İnsani gelişme Vakfı (İNGEV) tarafından "Kars'ta Gelecek Var" projesi ile süt ürünleri üretimi ve gıda girişimciliği eğitimleri verilmek üzere çağrı açılmıştır. Bu eğitimlere katılarak başarılı olan gençlere kendi işlerini kurmaları için destek verilerek geçim şartlarını iyileştirmek ve onları

güçlendirmek amaç edinilmiştir (Kırsal Bölge Genç Güçlendirme Programı Kapsamında; Kars'ta Gelecek Var, 2023).

Diyanet İşleri Başkanlığı: Ayrıca Diyanet İşleri Başkanlığı gençlerin güçlendirilmesine yönelik olarak birçok faaliyette bulunmaktadır. Umre Ödüllü Bilgi Yarışması, "81 İlde Gençlik Hizmetleri" adı altında yürütülen, manevi danışmanlık hizmetleri, izcilik ve kamp faaliyetleri, sosyal ve kültürel faaliyetler, gençlik koordinatörlüğü sistemi vb. faaliyetler bunlardan bazılarıdır (T.C. Cumhurbaşkanlığı Diyanet İşleri Başkanlığı, 2023).

1.4.3. Sivil Toplum Kuruluşları (STK) Uygulamaları:

Türkiye'de gençlerin güçlendirilmesi yönünde faaliyet gösteren çeşitli STK'lar bulunmaktadır. 2017 yılında, gençler, gençlik çalışanları ve gönüllüler tarafından kurulan TOY Gençlik Derneği, gençlerin özgürce fikirlerini beyan etmeleri, gençlere, güvenilir bilgiye ve var olan imkânlara erişimde fırsat eşitliğinin sağlanması, yeni iş birlikleri ile fikirlerini geliştirebilmeleri için imkânlar sunulması vb. amaçlar edinmiştir. Diğer taraftan, ulusal ve uluslararası sözleşmeler çerçevesinde gençlerin haklarının korunması ve geliştirilmesi, gençlerin katılımı ile yerel ve ulusal bütüncül bir gençlik politikası oluşturulmasına katkı sağlanması, gençlerin sürdürülebilir yaşam ilkeleri, ekolojik yaşam vb. konularda bilinçlendirilmesinin yanı sıra, yerel, ulusal ve uluslararası bilim, teknoloji, sanat, spor vd. alanlarda sosyal ve kültürel faaliyetlerinin desteklenmesi temel amaçlar arasındadır. Gençleri ve gençlik çalışanlarını ilgilendiren bu dernek, gençlerin kendileriyle ilgili konularda karar alma süreçlerinde aktif olarak bulunmalarını sağlamak, akranlar arası yatay öğrenme, gönüllülük vd. konularda ulusal ve uluslararası aktivitelere destek vermektedir (Toy Gençlik Derneği, 2021: 1). Bir diğer örnek, Local, Educational, Active Partnerships in Development (LEAP) adlı sivil toplum örgütü de Türkiye'de gençlerin güçlendirilmesine yönelik faaliyetlerde bulunan STK'lardan biridir. LEAP "gençlerin güçlendirilmesi"ni, topluma aktif katılımları ve kendilerini güçlü hissedebilmelerini sağlamak amacıyla, güçlü oldukları alanlarda desteklenmeleri ve kültürel çeşitliliğin de olumlu etki ettiği bir olgu olarak değerlendirmektedir (LEAP, Gençlerin Güçlenmesi, t.y.).

LEAP, 2023 yılında, "Kadının Sosyo-Ekonomik Güçlenmesi ve Sosyal Becerilerinin Geliştirilmesi yoluyla Sosyal Uyum ve Gençlik Güçlendirme, 2023" adlı bir proje ortaya koymuş olup, projenin 1. amacı Şanlıurfa, Mardin ve Kilis'teki 16-55 yaşları arasındaki kırılgan mülteci ve ev sahibi topluluk kadınlarının ekonomik güçlerini artırmaya yönelik olarak mesleki beceriler kazandırmaktır. Projenin 2. amacı ise Mardin'deki kırılgan mülteci ve ev sahibi topluluklardan 12-25 yaş arası gençlerin; sosyal uyum alanında bilinçlendirmesi, iletişim becerileri atölyeleri ve müzik kursları aracılığıyla güçlenmelerine destek olmaktır (LEAP, Gençlerin Güçlenmesi, t.y.).

Benzer şekilde, Cosmos Gençlik Derneği (Cosmos Youth) de Türkiye'de, gençlerin güçlendirilmesine yönelik bir Avrupa Birliği (AB) programı olan Erasmus+ Gençlik Değişimi Projesi de dâhil çeşitli proje ve faaliyetlerle gençlerin yurt içinde ve yurt

dışında katılabilecekleri organizasyonlar, eğitimler, atölyeler vb. faaliyetler yürütmektedir. Derneğin temel felsefesi; "insan hakları çerçevesinde, dünyanın dört bir yanındaki gençlerin milliyet, ırk, dil, din, dini inanç, sınıf, cinsiyet ve siyasi düşünce gözetmeksizin, birbirlerinin farklılıklarına saygı duyarak birlikte uyum içerisinde bir yaşam oluşturmaları esasına dayanmaktadır. Dernek faaliyetlerinin ana hedefleri: dâhil etme, gönüllülük, kültürlerarası dayanışma, cinsiyet eşitliği, sosyal uyum, araştırma, kapasite geliştirme, sürdürülebilir çevre ve gelecek, insani yardım, spor ve sağlıklı yaşamdır" (Cosmos Youth, 2025).

Anadolu Gençlik Federasyonu (ANGEF) da Türkiye'de gençlerin güçlendirilmesine yönelik birçok proje yürütmektedir. T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve İŞKUR işbirliği ile yürüttüğü, "E-Ticaret İşleri İçin Gençlerin (NEET'ler) Güçlendirilmesi" projesi", REcognising Support as a PowErful Tool for Inclusion (RESPECT) (AB tarafından finanse edilmiştir), İş'te Gençler Projesi" bunlardan bazılarıdır (ANGEF, 2025). Aktif Şehirler'in Risk Altındaki Gençlerin Tiyatronun Gücü İle Güçlendirilmesi" projesi de Türkiye'de STK'ların gençlerin güçlendirilmesine yönelik yürüttüğü projeler arasında yer almaktadır (Aktif Şehirler, 2025). Son olarak dijital ortamlarda gençlerin güçlendirilmesine yönelik birçok aktivite bulunmakta olup Youth Engagement Network'ün podcast vasıtası ile gençlerin psikososyal gelişimine verdiği destek bunlara örnek verilebilir (Youth Empowerment Engagement, 2022).

2. YÖNTEM

2.1. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın amacı, gençlerin güçlendirilmesine yönelik çalışmaların algılanan etkisini ölçmek üzere yeni bir ölçek geliştirmektir. Araştırmanın evrenini, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde öğrenim gören lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Fakültenin İktisat, Maliye, İşletme, Uluslararası İlişkiler, Kamu Yönetimi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri ile Ekonometri bölümlerinde hazırlık sınıfı ile 1. sınıftan 4. sınıfa kadar öğrenim gören tüm öğrenciler evrene dâhildir. Araştırmanın evren büyüklüğü toplam 2280 öğrenciden oluşmaktadır.
Araştırmada, üniversite öğrencilerine erişimin görece kolay olması ile bütçe ve zaman sınırlılıkları dikkate alınarak kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Örneklem çeşitliliğini artırmak amacıyla, yedi farklı bölümden ve her sınıf düzeyinden öğrencilerin katılımı sağlanmıştır. Anket formu çevrimiçi ortamda hazırlanarak tüm öğrencilere iletilmiş ve tamamen gönüllülük esasına bırakılmıştır. Bu süreç, farklı demografik özelliklere sahip öğrencilerin araştırmaya katılmasına imkân sağlamıştır. Araştırmaya katılan 486 öğrenci, faktör analizi ve güvenirlik testleri için literatürde önerilen örneklem büyüklüğü ölçütlerini karşılamaktadır. Örneklemin tek bir fakülte ile sınırlı olması çalışmanın temel sınırlılıklarından biri olmakla birlikte farklı bölüm ve sınıf düzeylerinden öğrencilerin araştırmaya dâhil edilmesi örneklemin heterojenliğini artırmıştır.

2.2. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veriler, bu çalışma kapsamında geliştirilen 'Gençlerin Güçlendirilmesine Yönelik Çalışmaların Algılanan Etkisi Ölçeği'ni de içeren anket formu aracılığıyla toplanmıştır. Ölçeğin ilk madde havuzu oluşturulurken literatür taraması ve ilgili kuramsal çerçevelerin incelenmesine dayanan tümdengelim yaklaşımı benimsenmiştir (Boateng vd., 2018). Bu kapsamda ulusal ve uluslararası literatür incelenmiş; gençlik güçlendirme, gençlik politikaları, sosyal katılım, kamusal hizmetlere erişim ve toplumsal sorumluluk alanları temel alınarak başlangıçta 40 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuştur. Ölçek maddelerinin oluşturulmasında Zimmerman'ın (2000) örgütsel ve toplumsal güçlenme yaklaşımı; Pozitif Gençlik Gelişimi (PYD) modelinde yer alan bağ, yeterlilik ve katkı boyutları ile Jennings ve arkadaşlarının (2006) eleştirel gençlik güçlendirme çerçevesinde vurgulanan anlamlı katılım ve kolektif eylem ilkelerinden yararlanılmıştır. Türkiye bağlamında ise gençlik politikalarında katılım ve güçlendirme temalarını işleyen ulusal literatür (Çakı, 2021) ve Ulusal Genç İstihdam Stratejisi ve Eylem Planı 2021–2023 (T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 2021) gibi resmî politika metinleri incelenmiştir. Bu çalışmada algılanan etki, gençlerin güçlendirilmesine yönelik çalışmaların gençler tarafından ne ölçüde yeterli, görünür, erişilebilir ve katılımı destekleyici bulunduğunu yansıtan çok boyutlu öznel değerlendirmeler bütünü olarak ele alınmıştır.

Kapsam geçerliliğini değerlendirmek amacıyla oluşturulan 40 maddelik taslak form, gençlik çalışmaları ve sosyal politika alanında uzman beş akademisyenin görüşüne sunulmuştur. Uzmanlardan alınan geri bildirimler doğrultusunda tekrarlı ve benzer ifadeler elenmiş, gerekli dilsel ve içeriksel düzenlemeler yapılmış ve taslak form 30 maddeye indirilmiştir. Ölçeğin uygulanabilirliğini test etmek, maddelerinin ve yönergelerinin anlaşılırlığını incelemek ve uygulama sürecini değerlendirmek amacıyla 40 öğrenciyle pilot çalışma gerçekleştirilmiştir. Pilot çalışma sonucunda maddelerin ve yönergelerin anlaşılır olduğu, katılımcıların maddeleri herhangi bir güçlük yaşamadan yanıtladıkları görülmüş ve ek bir düzenlemeye ihtiyaç duyulmamıştır. Pilot örneklem büyüklüğünün 30 maddelik ölçek için faktör analizi bakımından yeterli olmaması nedeniyle bu aşamada keşfedici faktör analizi (Exploratory Factor Analysis-EFA) uygulanmamıştır. Nihai anket formunda 17 demografik soru, gençlerin güçlendirmeye ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik 8 betimleyici soru, 30 Likert tipi ölçek maddesi ve gençlerin güçlendirilmesine yönelik uygulama tercihlerine ilişkin iki çoktan seçmeli soru ("projede yer alması istenen öncelikli aktiviteler" ve "gençlik politikalarında en aktif kurum" soruları) yer almaktadır. Sekiz betimleyici soru; katılımcıların görüşlerinin aile, yakın çevre, okul ve kamu politikaları düzeyinde dikkate alınmasına ilişkin algılarını, gençlere yönelik faaliyetlere katılımlarını ve katılmama nedenlerini, gençlerin güçlendirilmesi kavramına ilişkin farkındalıklarını ve olası bir güçlendirme projesine katılım isteklerini betimlemek amacıyla araştırmanın amacı doğrultusunda hazırlanmıştır. Bu sorular ölçek puanına dâhil edilmemiş ve ölçeğin faktör ve güvenirlik analizlerinde kullanılmamıştır. Ölçeğin 30 maddelik bölümünde beşli Likert derecelendirmesi kullanılmış; seçenekler "1: Kesinlikle Katılmıyorum" ile "5: Kesinlikle Katılıyorum"

arasında sıralanmıştır. Madde ifadeleri mevcut ölçeklerden doğrudan alınmamış ve önceki çalışmalarda kullanılan dereceleme biçimleri aynen aktarılmamıştır. Anketin tamamlanma süresi yaklaşık 15–20 dakika olarak belirlenmiştir.

Veri toplama süreci çevrimiçi olarak yürütülmüş, anket formu Google Forms aracılığıyla hazırlanarak öğrencilere e-posta yoluyla iletilmiştir. Katılımcılar, ankete internet bağlantısı olan herhangi bir cihaz üzerinden erişebilmiş ve katılım tamamen gönüllülük esasına dayalı olarak gerçekleşmiştir. Anketin başlangıcında katılımcılara araştırmanın amacı hakkında bilgi verilmiş, gizlilik ilkesi ve verilerin yalnızca bilimsel amaçla kullanılacağı açıkça ifade edilmiştir. Kimlik bilgisi içeren herhangi bir veri toplanmamış ve katılımcıların anonimliği korunmuştur. Veri toplama süreci, araştırma etiği ilkelerine uygun biçimde yürütülmüştür. Ölçeğin uygulaması öncesinde, etik standartlara uygunluk açısından gerekli izinler alınmış ve anket formu, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu'nun 13.04.2023 tarihli ve 05/03 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

2.3. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında elde edilen veriler, SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sürecinin ilk aşamasında, katılımcıların demografik özelliklerini ortaya koymak amacıyla frekans ve yüzde dağılımları hesaplanmıştır. Veri setinde ölçek maddelerine ilişkin kayıp veri bulunmamaktadır. Z-skoru değerleri incelenmiş ve faktör analizini bozabilecek düzeyde anlamlı bir aykırı değere rastlanmamıştır (Tabachnick ve Fidell, 2013: 73-74, 618). Ölçeğin faktör analizine uygunluğunu değerlendirmek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterliliği testi ve Bartlett Küresellik Testi uygulanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliğini incelemek için EFA yapılmış, faktör yapısının belirlenmesinde özdeğerler, açıklanan toplam varyans oranı ve faktör yükleri dikkate alınmıştır. Faktör yüklerinin değerlendirilmesinde 0.40 ve üzerindeki değerler madde tutma ölçütü olarak kabul edilmiştir (Boateng vd., 2018). Bu ölçüte göre faktör yükü 0.40'ın altında kalan madde bulunmadığından ölçekten herhangi bir madde çıkarılmamıştır. Ölçeğin iç tutarlılık düzeyini belirlemek amacıyla Cronbach alfa güvenirlik katsayısı hesaplanmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Demografik Bulgular

Araştırma kapsamında elde edilen bulgular; katılımcıların demografik özellikleri (Tablo 1), gençlerin güçlendirilmesine ilişkin tercihleri (Tablo 2) ve uygulamalara yönelik tercihleri (Şekil 1 ve Şekil 2) olmak üzere üç başlık altında sunulmaktadır.

Tablo 1: Demografik Bulgular

Cinsiyet	**Frekans**	**Yüzde %**
Kadın	319	65,6%
Erkek	167	34,4%
Toplam	486	100%
Doğum Yılı Aralığı	**Frekans**	**Yüzde %**
1994 ve Öncesi	7	1,4%
1995-2006 Arası	479	98,6%
Toplam	486	100%
Medeni Durum	**Frekans**	**Yüzde %**
Bekâr	481	99%
Evli	5	1%
Toplam	486	100%
Okuduğu Bölüm	**Frekans**	**Yüzde %**
İktisat	70	14,4%
Maliye	86	17,7%
İşletme	17	3,5%
Uluslararası İlişkiler	8	1,6%
Kamu Yönetimi	63	13%
Çalışma Ekon. ve End. İlişk.	214	44%
Ekonometri	28	5,8%
Toplam	486	100%
Sınıf	**Frekans**	**Yüzde %**
Hazırlık	1	0,2%
1. Sınıf	248	51%
2.Sınıf	94	19,3%
3.Sınıf	57	11,7%
4.Sınıf	86	17,7%
Toplam	486	100%

Eğitim sürecinizde bir işte çalıştınız mı?	**Frekans**	**Yüzde %**
Evet	208	42,8%
Hayır	278	57,2%
Toplam	486	100%
Annenizin eğitim durumu nedir?	**Frekans**	**Yüzde %**
İlköğretim	222	45,7%
Ortaöğretim	204	42%
Ön Lisans	21	4,3%
Lisans	32	6,6%
Lisansüstü	7	1,4%
Toplam	486	100%
Babanızın eğitim durumu nedir?	**Frekans**	**Yüzde %**
İlköğretim	157	32,3%
Ortaöğretim	247	50,8%
Ön lisans	30	6,2%
Lisans	44	9,1%
Lisansüstü	8	1,6%
Toplam	486	100%
Aylık ortalama geliriniz nedir?	**Frekans**	**Yüzde %**
500-1000 TL	75	15,4%
1001-1500 TL	81	16,7%
1501-2000 TL	85	17,5%
2001 TL ve üstü	245	50,4%
Toplam	486	100%
Eğitim sürecinde barındığınız yer nedir?	**Frekans**	**Yüzde %**
Ailemle Kalıyorum	31	6,4%
KYK'da Kalıyorum	292	60,1%
Özel Yurtta Kalıyorum	34	7%
Kiralık Evde Kalıyorum	70	14,4%

Apartta Kalıyorum	59	12,1%
Toplam	486	100%
Öğrenim kredisi alıyor musunuz?	**Frekans**	**Yüzde %**
Evet	182	37,4%
Hayır	304	62,6%
Toplam	486	100%
Burs alıyor musunuz?	**Frekans**	**Yüzde %**
Evet	166	34,2%
Hayır	320	65,8%
Toplam	486	100%
Eğitim Sürecinizde Staj yaptınız mı?	**Frekans**	**Yüzde %**
Evet	46	9,5%
Hayır	440	90,5%
Toplam	486	100%
Cevabınız hayır ise staj programının zorunlu olmasını ister miydiniz?	**Frekans**	**Yüzde %**
Evet	361	74,3%
Hayır	125	25,7%
Toplam	486	100%
Eğitim sürecinizde Erasmus, Farabi, Mevlana vb. programlara başvurdunuz mu?	**Frekans**	**Yüzde %**
Evet	19	3,9%
Hayır	467	96,1%
Toplam	486	100%
Okulunuzda herhangi bir kulübe üye misiniz?	**Frekans**	**Yüzde %**
Evet	318	65,4%
Hayır	168	34,6%
Toplam	486	100%
Herhangi bir STK'ya üye misiniz?	**Frekans**	**Yüzde %**

Evet	91	18,7%
Hayır	395	81,3%
Toplam	486	100%

Tablo 1 araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin demografik özelliklerini göstermektedir. Katılımcıların %65,6'sı kadın ve %34,4'ü erkektir. Büyük çoğunluğu 1995–2006 yılları arasında doğanlardan oluşmaktadır. Öğrencilerin %44'ü Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri bölümünde öğrenim görmekte olup sınıf düzeyleri açısından katılımcıların %51'i 1. sınıf öğrencisidir.
Katılımcıların %42,8'i eğitim sürecinde bir işte çalıştığını belirtmiştir. Anne ve baba eğitim düzeylerinin ağırlıklı olarak ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Katılımcıların yarısından fazlası aylık gelirinin 2001 TL ve üzerinde olduğunu ifade etmiş, %60,1'i KYK yurtlarında kaldığını belirtmiştir. Katılımcıların %37,4'ü öğrenim kredisi, %34,2'si ise burs aldığını belirtmiştir. Katılımcıların %90,5'i staj yapmadığını, %74,3'ü stajın zorunlu olmasını istediğini belirtmişlerdir. Soru koşullu olarak tasarlanmış olmasına karşın tüm katılımcılar tarafından yanıtlanmıştır. Bu nedenle tüm örneklem (N=486) üzerinden yorumlanmıştır. Erasmus, Farabi ve Mevlâna gibi değişim programlarına başvuru oranı %3,9 ile oldukça düşüktür. Üniversite kulüplerine üyelik oranı %65,4 iken herhangi bir sivil toplum kuruluşuna üyelik oranı %18,7'dir.
Anket formunun ikinci bölümünde yer alan gençlerin güçlendirilmesine ilişkin katılımcıların temel görüşlerine yönelik bulgular Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Gençlerin Güçlendirilmesine İlişkin Görüşlere Yönelik Bulgular

Fikirlerinize, aileniz tarafından önem verildiğini düşünüyor musunuz?	**Frekans**	**Yüzde %**
Evet	414	85,2%
Hayır	72	14,8%
Toplam	486	100%
Fikirlerinize, çevreniz tarafından önem verildiğini düşünüyor musunuz?	**Frekans**	**Yüzde %**
Evet	417	85,8%
Hayır	69	14,2%
Toplam	486	100%
Fikirlerinize, okulunuz tarafından gençlere yönelik alınan uygulamalarda önem verildiğini düşünüyor musunuz?	**Frekans**	**Yüzde %**
Evet	236	48,6%
Hayır	250	51,4%

Toplam	486	100%
Fikirlerinize, devlet tarafından uygulanan gençlik politikalarında önem verildiğini düşünüyor musunuz?	**Frekans**	**Yüzde %**
Evet	97	20%
Hayır	389	80%
Toplam	486	100%
Gençlere yönelik, devlet, yerel yönetim ve STK tarafından gerçekleşen faaliyetlere katılım sağladınız mı?	**Frekans**	**Yüzde %**
Evet	147	30,2%
Hayır	339	69,8%
Toplam	486	100%
Cevabınız Hayır ise bunun nedeni nedir?	**Frekans**	**Yüzde %**
Daha önce hiç duymadım	168	49,56%
İlgilenmiyorum	71	20,94%
Güven duymuyorum	35	10,32%
Fayda sağlayacağını düşünmüyorum	35	10,32%
Hepsi	26	7,67%
Kayıp veri	4	1,18%
Toplam	339	100%
Gençlerin güçlendirilmesi kavramını hiç duydunuz mu?	**Frekans**	**Yüzde %**
Evet	159	32,7%
Hayır	327	67,3%
Toplam	486	100%
Devlet, bulunduğunuz bölgede gençlerin güçlendirilmesi için bir pilot proje yapsaydı bu projeye dâhil olmak ister miydiniz?	**Frekans**	**Yüzde %**
Evet	414	85,2%
Hayır	72	14,8%
Toplam	486	100%

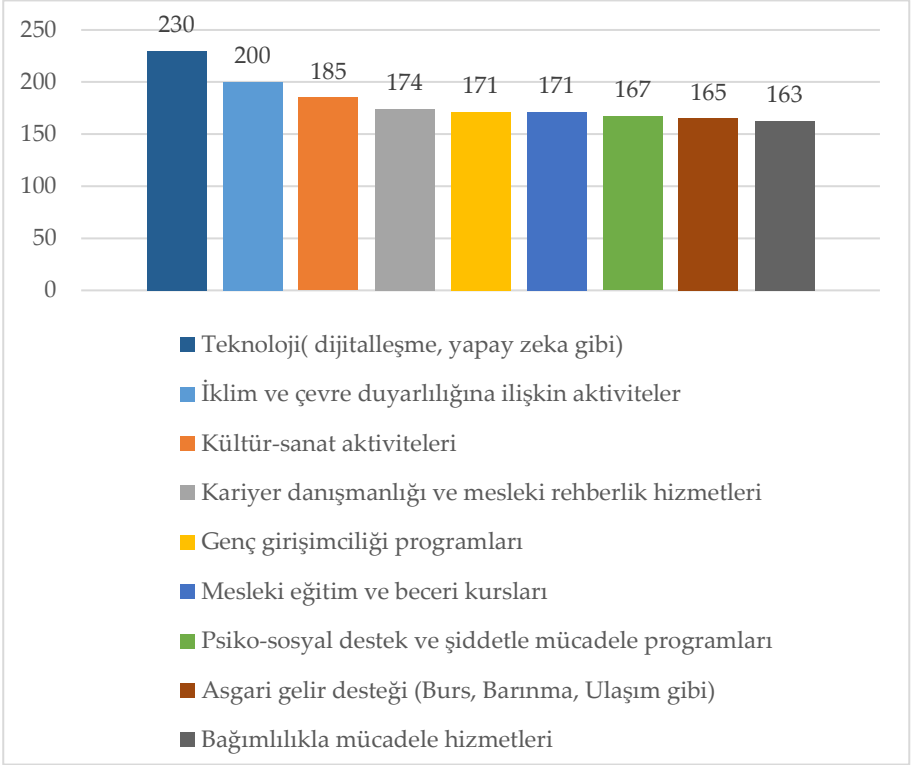
Tablo 2 incelendiğinde, katılımcıların %85,2'sinin aileleri, %85,8'inin ise çevreleri tarafından fikirlerine önem verildiğini düşündükleri görülmektedir. Buna karşın,

"Okul tarafından gençlere yönelik uygulamalarda fikirlerinize önem verildiğini düşünüyor musunuz?" sorusuna katılımcıların %51,4'ü "Hayır" yanıtını vermiştir. Benzer biçimde, "Devlet tarafından uygulanan gençlik politikalarında fikirlerinize önem verildiğini düşünüyor musunuz?" sorusuna katılımcıların %80'i olumsuz yanıt vermiştir. Bu sonuçlar, gençlerin aileleri ve yakın sosyal çevreleri tarafından fikirlerine önem verildiğini düşündüklerini, ancak eğitim kurumları ve kamu politikaları düzeyinde karar alma ve uygulama süreçlerinde aynı ölçüde dikkate alınmadıklarını ortaya koymaktadır. Özellikle eğitim kurumları ve kamu politikaları düzeyinde ortaya çıkan bu düşük oranlar, gençlik politikalarının katılımcılık boyutunun gençler için yeterince güçlü olmadığına işaret etmektedir. Katılımcıların %69,8'inin devlet, yerel yönetim veya sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülen faaliyetlere katılım sağlamadığı görülmektedir. Katılım sağlamayanlar arasında en yaygın gerekçe, %49,56 oranı ile bu tür faaliyetleri daha önce hiç duymamasıdır. Katılımcıların %20,94'ü söz konusu faaliyetlerle ilgilenmediğini, %10,32'si güven duymadığını, %10,32'si ise bu etkinliklerin kendilerine fayda sağlamayacağını düşündüğünü belirtmiştir. Katılımcıların %67,3'ü gençlerin güçlendirilmesi kavramını daha önce duymadığını ifade etmiştir. Buna karşın, devlet tarafından bulundukları bölgede gençlere yönelik bir güçlendirme projesi uygulanması durumunda, öğrencilerin %85,2'sinin bu projeye katılmak istediği görülmektedir. Gençlerin güçlendirilmesine yönelik uygulamalara ilişkin tercihlerini ölçmek amacıyla katılımcılara iki çoktan seçmeli soru sorulmuştur. Bu sorular:

1. Devlet, bulunduğunuz bölgede gençlerin güçlendirilmesi için bir pilot proje yapsaydı bu projeye dâhil olmak ister miydiniz? Bu soruya cevabınız "Evet" ise bu projede öncelikli olarak bulunmasını istediğiniz aktivite hangisi olmalıdır?
2. Gençlere yönelik politikalarda sizce hangi kurumun daha aktif bir rol üstlenmesi gerekmektedir?

Birinci soruya ilişkin elde edilen sonuçlar Şekil 1'de gösterilmektedir.

Şekil 1: Devlet tarafından bölgede uygulanabilecek gençlerin güçlendirilmesine yönelik bir pilot projede yer alması istenen öncelikli aktivitelere ilişkin bulgular

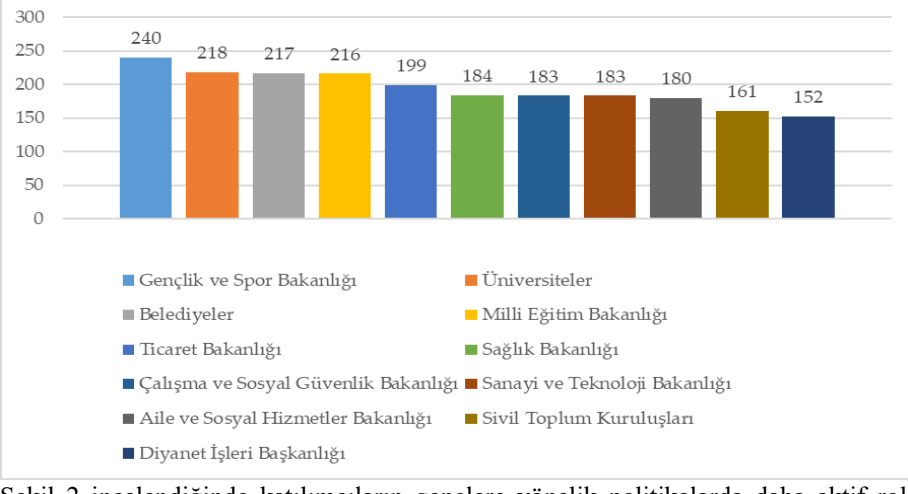

Şekil 1 incelendiğinde, katılımcıların devlet tarafından bulundukları bölgede uygulanabilecek gençlerin güçlendirilmesi projelerinde yer almasını istedikleri öncelikli aktiviteler sıralanmaktadır. Buna göre en yüksek talep %47,3 ile teknoloji temelli eğitimler (dijital, yapay zekâ vb.)dir. Bunu sırasıyla iklim ve çevre duyarlılığına yönelik etkinlikler (%41,2), kültür-sanat aktiviteleri (%38,1), kariyer danışmanlığı ve mesleki rehberlik hizmetleri (%35,8), genç girişimciliği programları (%35,2), mesleki eğitim ve beceri kursları (%35,2), psikososyal destek ve şiddetle mücadele programları (%34,4), asgari gelir desteği (%34) ve bağımlılıkla mücadele hizmetleri (%33,5) izlemiştir.

Katılımcıların teknoloji odaklı eğitimleri ilk sırada tercih etmeleri, literatürde Z Kuşağı olarak bilinen günümüz gençlerinin sosyo-teknolojik eğilimleriyle uyum göstermektedir. 1995-2010 yılları arasında doğan bu kuşağın dijital teknolojilerle iç içe büyümeleri ve internet kullanımının yaygın olduğu bir dönemde yetişmeleri, teknoloji temelli aktivitelere yönelik talebi artıran önemli bir unsur olarak değerlendirilmektedir (Yılmaz, 2020: 120-122). Benzer şekilde, iklim ve çevre duyarlılığına ilişkin aktivitelerin üst sıralarda yer alması Z Kuşağı'nın çevresel konulara önceki kuşaklara kıyasla daha yüksek düzeyde farkındalık ve duyarlılık

gösterdiğini ortaya koyan araştırmalarla örtüşmektedir (Oliver Wyman ve The News Movement, 2023). Bu sonuçlar, gençlerin güçlendirilmesine yönelik projelerde yalnızca sosyo-ekonomik destek değil aynı zamanda teknoloji, çevre, kültür ve kariyer gelişimi gibi birden fazla alanı kapsayan bütüncül ve çok boyutlu politika ve uygulamaların geliştirilmesine ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Gençlerin güçlendirilmesine yönelik uygulamalara ilişkin tercihlerini ölçmeyi amaçlayan ikinci çoktan seçmeli soru, gençlere yönelik politikalarda hangi kurumun daha aktif bir rol üstlenmesi gerektiğine yönelik katılımcı görüşlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu soruya ilişkin görüşler ise Şekil 2'de gösterilmiştir.

Şekil 2: Gençlere yönelik politikalarda daha aktif rol üstlenmesi gerektiği düşünülen kurumlara ilişkin bulgular

Şekil 2 incelendiğinde katılımcıların gençlere yönelik politikalarda daha aktif rol üstlenmesi gerektiğini düşündükleri kurumlara ilişkin öncelik dağılımı yer almaktadır. Buna göre katılımcıların %49,38'i Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın gençlik politikalarında daha aktif rol üstlenmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu kurumu sırasıyla üniversiteler (%44,86), belediyeler (%44,65), Milli Eğitim Bakanlığı (%44,44), Ticaret Bakanlığı (%40,95), Sağlık Bakanlığı (%37,86), Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (%37,65), Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (%37,65), Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (%37,04), Sivil Toplum Kuruluşları (%33,13) ve Diyanet İşleri Başkanlığı (%31,28) takip etmektedir.

Bulgular, katılımcıların gençlik politikalarında daha etkin rolün öncelikle Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından üstlenilmesi gerektiğini düşündüklerini göstermektedir. Ancak diğer bulgularla birlikte değerlendirildiğinde bu tercihin doğrudan bir deneyim ya da politika farkındalığından ziyade Bakanlığın gençlere yönelik hizmetleri sahada görünür biçimde sunması ve kamuoyunda gençlikle özdeşleşen bir kurum olarak algılanmasıyla ilişkili olduğu söylenebilir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun "gençlerin güçlendirilmesi" kavramını daha önce duymamış olması da bu yorumu desteklemektedir. Gençlik politikalarına ilişkin etkinlik algısının doğrudan katılım ve

bilgiye dayalı olmaktan çok kurumsal bilinirlik ve kamuoyundaki görünürlükle ilişkili olduğunu düşündürmektedir. Üniversiteler ve belediyelerin üst sıralarda yer alması, bu kurumların gençlerin eğitim ve sosyal yaşamlarını doğrudan şekillendiren yapılar olmasıyla ilişkili olabilir. Bu bulgu, gençlerin gençlik politikalarında en görünür ve doğrudan hizmet sunan kurumları daha etkili olarak değerlendirdiklerini düşündürmektedir.

3.2. Gençlerin Güçlendirilmesine Yönelik Çalışmaların Algılanan Etkisine İlişkin Yapı Geçerliliği: Keşfedici Faktör Analizi

Faktör analizi birbiriyle ilişkili değişkenleri bir araya getirerek kavramsal boyutlar oluşturmayı amaçlayan çok değişkenli bir analiz tekniğidir (Büyüköztürk, 2002: 472). Ölçeğin faktör analizine uygunluğunu test etmek amacıyla KMO testi ve Bartlett Küresellik Testi uygulanmıştır. KMO değerinin 1'e yaklaşması faktör analizine uygunluğu artırırken Bartlett Küresellik Testi sonucunun anlamlı olması değişkenlerin faktör yapısına elverişli olduğunu göstermektedir (Akgül ve Çevik, 2005: 428). Faktör analizine uygunluğun değerlendirilmesinde değişkenler arasındaki korelasyonlar ile kısmi korelasyonlar arasındaki ilişki de dikkate alınmakta; kısmi korelasyonların düşük olması maddelerin ortak faktörler altında toplanabilirliğini desteklemektedir (Çevik ve Özkan, 2024: 543).

Faktör analizi öncesinde veri setinin faktör analizine uygunluğu KMO örneklem yeterliliği katsayısı ve Bartlett Küresellik Testi ile değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3: Gençlerin Güçlendirilmesine Yönelik Çalışmaların Algılanan Etkisi Ölçeğinin Faktör Analizi Uygunluğuna İlişkin Veriler

KMO Örnekleme Yeterlilik Testi		**,951**
Bartlett Küresellik Testi	Yaklaşık Ki-Kare	11472.112
	Serbestlik Derecesi	435
	p Değeri	**,000**

Tablo 3'e göre KMO değeri 0,951 olarak hesaplanmış olup bu değer örneklemin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir. Bartlett Küresellik Testi sonucunun da istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (χ^2=11472.112, sd=435, p<0,001). Bu bulgular veri setinin faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir.

Faktör analizi sonucunda ölçek maddeleri üç faktör altında toplanmıştır. Bu faktörler;

1. Gençlik Politikaları ve Kamu Desteklerinin Algılanan Yeterliliği,
2. Kurumsal Farkındalık ve Program Bilinirliği,
3. Gençlerin Güçlendirilmesi ve Aktif Katılımı

olarak adlandırılmıştır. Üç faktörlü yapının açıkladığı toplam varyansa ilişkin bulgular Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Açıklanan Toplam Varyans

	Başlangıç Özdeğerleri			Çıkarım Kare Yükleri Toplamı			Döndürme Sonrası Kare Yükleri Toplamı		
	Toplam	Varyans %	Kümülatif %	Toplam	Varyans %	Kümülatif %	Toplam	Varyans %	Kümülatif %
1	14,315	47,715	47,715	14,315	47,715	47,715	8,624	28,747	28,747
2	2,678	8,928	56,643	2,678	8,928	56,643	7,037	23,457	52,204
3	1,856	6,188	62,831	1,856	6,188	62,831	3,188	10,627	**62,831**

Tablo 4'e göre birinci, ikinci ve üçüncü faktörler toplam varyansın sırasıyla %28,747, %23,457 ve %10,627'sini açıklamaktadır. Üç faktörlü yapı toplam varyansın %62,831'ini açıklamaktadır. Bu oran, sosyal bilimlerde kabul edilen %50 referans değerinin üzerinde olup ölçeğin yapı geçerliğini desteklemektedir (Yaşlıoğlu, 2017: 77). Üç faktöre ait nihai madde dağılımları Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5: Döndürülmüş Bileşen Matrisi

	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3
Devletin gençlere iş bulma konusunda yeterince yardımcı olduğunu düşünüyorum.	,848		
Gençlere yönelik eğitim sürecinde yeterli finansal desteğin sağlandığını düşünüyorum.	,842		
Türkiye'de gençlerin talep ve ihtiyaçlarını değerlendirmede politikaların yeterli olduğunu düşünüyorum.	,812		
Gençlere yönelik politikalarda ve karar alma süreçlerinde gençlerin fikirlerine danışıldığını/onay alındığını düşünüyorum.	,809		
Gençlere yönelik politikalarda ve karar alma süreçlerinde gençlerin fikirlerinin önemsendiğini düşünüyorum.	,806		
Özel gereksinimli bireylere yönelik çalışmaların yeterli olduğunu düşünüyorum.	,783		
Türkiye'de gençlik politikalarının yeterli olduğunu düşünüyorum.	,770		
Gençlerin güçlendirilmesine yönelik programların medyada (sosyal/görsel) yeterli düzeyde tanıtıldığını düşünüyorum.	,768		
Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın gençlere yönelik uygulamalarının yeterli olduğunu düşünüyorum.	,760		

	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3
Spor faaliyetlerine ilişkin politikaların ve tesislerin yeterli olduğunu düşünüyorum.	,736		
Meslek ve beceri kazandırmaya ilişkin faaliyetlerin yeterli olduğunu düşünüyorum.	,697		
Almış olduğum eğitimin bana uzmanlık alanımla ilgili bilgi ve becerileri sağlamakta yeterli olduğunu düşünüyorum.	,505		
Türkiye'de yerel yönetimlerin gençlere yönelik faaliyetlerinden haberdarım.		,742	
Türkiye'de genç girişimcilere yönelik teşviklerden haberdarım.		,716	
TÜBİTAK'ın gençlere ilişkin çağrılarından haberdarım.		,710	
Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı Gençlik Merkezlerinden ve etkinliklerinden haberdarım.		,688	
STK'ların gençlere yönelik çalışmalarından haberdarım.		,683	
Türkiye'de gençlere yönelik politikalardan haberdarım.		,655	
Halk Eğitim Merkezi programlarından haberdarım.		,648	
Sosyal Destek Programı(SODES)'ından haberdarım.		,648	
MEB'in gençlere yönelik politikalarından haberdarım.		,640	
Tarım ve Orman Bakanlığı'nın gençlere yönelik teşviklerinden haberdarım.		,623	
Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı'nın (TEKNOFEST) çalışmalarından haberdarım.		,618	
İŞKUR'un gençlere yönelik mesleki eğitim ve faaliyetlerinden haberdarım.		,587	
Siyasi partilerin gençlere yönelik çalışmalarından haberdarım.		,574	
Diyanet İşleri Başkanlığı'nın gençlere yönelik programlarından haberdarım.		,506	
Üniversitelerde staj imkânının sağlanmasını ve bunun zorunlu olmasının gerekli olduğunu düşünüyorum.			,805
Üniversitelerde proje faaliyetlerine aktif olarak katılınması ve bunun zorunlu olmasının gerekli olduğunu düşünüyorum.			,764
Gençlere ilişkin alınan kararlarda öncelikle gençlerin onayının alınmasının önemli olduğunu düşünüyorum.			,737

	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3
Gençlerin sosyal ve ekonomik açıdan desteklendikleri ve güçlendirildiklerinde toplumsal kalkınmada başrol oynayacağını düşünüyorum.			,721

Döndürülmüş bileşen matrisi incelendiğinde, maddelerin faktör yüklerinin 0,505 ile 0,848 arasında değiştiği görülmektedir. Faktör yükü 0,40'ın altında kalan madde bulunmadığından ölçekten herhangi bir madde çıkarılmamıştır. Nihai yapıda birinci faktör 12, ikinci faktör 14 ve üçüncü faktör 4 maddeden oluşmaktadır (Tablo 6).

Tablo 6: "Gençlerin Güçlendirilmesine Yönelik Çalışmaların Algılanan Etkisi Ölçeği"nde Belirlenen Faktörler

Faktör 1 Gençlik Politikaları ve Kamu Desteklerinin Algılanan Yeterliliği	• Devletin gençlere iş bulma konusunda yeterince yardımcı olduğunu düşünüyorum. • Gençlere yönelik eğitim sürecinde yeterli finansal desteğin sağlandığını düşünüyorum. • Türkiye'de gençlerin talep ve ihtiyaçlarını değerlendirmede politikaların yeterli olduğunu düşünüyorum. • Gençlere yönelik politikalarda ve karar alma süreçlerinde gençlerin fikirlerine danışıldığını/onay alındığını düşünüyorum. • Gençlere yönelik politikalarda ve karar alma süreçlerinde gençlerin fikirlerinin önemsendiğini düşünüyorum. • Özel gereksinimli bireylere yönelik çalışmaların yeterli olduğunu düşünüyorum. • Türkiye'de gençlik politikalarının yeterli olduğunu düşünüyorum. • Gençlerin güçlendirilmesine yönelik programların medyada (sosyal/görsel) yeterli düzeyde tanıtıldığını düşünüyorum. • Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın gençlere yönelik uygulamalarının yeterli olduğunu düşünüyorum. • Spor faaliyetlerine ilişkin politikaların ve tesislerin yeterli olduğunu düşünüyorum. • Meslek ve beceri kazandırmaya ilişkin faaliyetlerin yeterli olduğunu düşünüyorum. • Almış olduğum eğitimin bana uzmanlık alanımla ilgili bilgi ve becerileri sağlamakta yeterli olduğunu düşünüyorum.
Faktör 2 Kurumsal Farkındalık ve Program Bilinirliği	• Türkiye'de yerel yönetimlerin gençlere yönelik faaliyetlerinden haberdarım. • Türkiye'de genç girişimcilere yönelik teşviklerden haberdarım. • TÜBİTAK'ın gençlere ilişkin çağrılarından haberdarım. • Tarım ve Orman Bakanlığı'nın gençlere yönelik teşviklerinden haberdarım. • Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı Gençlik Merkezlerinden ve etkinliklerinden haberdarım. • STK'ların gençlere yönelik çalışmalarından haberdarım. • Türkiye'de gençlere yönelik politikalardan haberdarım. • Halk Eğitim Merkezi programlarından haberdarım. • Sosyal Destek Programı(SODES)ından haberdarım. • MEB'in gençlere yönelik politikalarından haberdarım.

	• Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı'nın (TEKNOFEST) çalışmalarından haberdarım. • İŞKUR'un gençlere yönelik mesleki eğitim ve faaliyetlerinden haberdarım. • Siyasi partilerin gençlere yönelik çalışmalarından haberdarım. • Diyanet İşleri Başkanlığı'nın gençlere yönelik programlarından haberdarım.
Faktör 3 Gençlerin Güçlendirilmesi ve Aktif Katılımı	• Üniversitelerde staj imkânının sağlanmasını ve bunun zorunlu olmasının gerekli olduğunu düşünüyorum. • Üniversitelerde proje faaliyetlerine aktif olarak katılınması ve bunun zorunlu olmasının gerekli olduğunu düşünüyorum. • Gençlere ilişkin alınan kararlarda öncelikle gençlerin onayının alınmasının önemli olduğunu düşünüyorum. • Gençlerin sosyal ve ekonomik açıdan desteklendikleri ve güçlendirildiklerinde toplumsal kalkınmada başrol oynayacağını düşünüyorum.

3.3. Gençlerin Güçlendirilmesine Yönelik Çalışmaların Algılanan Etkisi Ölçeğine İlişkin Güvenirlik Analizi

Ölçeğin güvenirliğini değerlendirmek amacıyla Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Cronbach alfa, Likert tipi ölçek maddelerinin birbirleriyle tutarlı olup olmadığını belirlemede sosyal bilimlerde yaygın olarak kullanılan bir yöntemdir (Ercan ve Kan, 2004: 211-216; Altunkaynak ve Çağımlar, 2023: 2545). Yapılan analiz sonucunda 30 maddelik ölçeğin tamamına ilişkin Cronbach alfa katsayısı 0,960 olarak hesaplanmıştır. Literatürde 0,70 ve üzerindeki değerlerin kabul edilebilir bir iç tutarlılık düzeyine sahip olması (Deniz ve Kumru, 2022: 559) dikkate alındığında, elde edilen bu değer ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

4. TARTIŞMA

Gençlerin güçlendirilmesine yönelik politika ve uygulamaların değerlendirilmesinde, gençlerin bu süreçleri nasıl algıladıklarının dikkate alınması önem taşımaktadır. Gençlerin karar alma süreçlerine katılması ve politika ve uygulamaların onların görüş ve deneyimleri üzerinden değerlendirilmesi, güçlendirme çalışmalarının ihtiyaçlara duyarlı ve sürdürülebilir biçimde geliştirilmesine katkı sağlayabilir. Bu araştırmada geliştirilen ölçeğe ilişkin bulgular, gençlerin güçlendirme faaliyetlerine ilişkin tutumlarında dikkat çekici bir tablo ortaya koymaktadır. Katılımcıların %67,3'ü güçlendirme kavramını daha önce hiç duymadığını, %69,8'i ise herhangi bir gençlik faaliyetine katılmadığını belirtmiştir. Buna karşın katılımcıların %85,2'sinin bölgelerinde bir proje hayata geçirilmesi durumunda katılmak istemesi dikkat çekicidir. Bu sonuçlar, gençlerin faaliyetlere katılımda ilgisizliğinden çok mevcut program ve politikaların yeterince görünür ve erişilebilir kılınamamasından kaynaklandığı şeklinde yorumlanabilir.

Jennings ve arkadaşlarına göre (2006) güç paylaşımı, güçlendirme sürecinin temel bir bileşenidir. Bu açıdan katılımcıların yalnızca %20'sinin devlet tarafından uygulanan gençlik politikalarında görüşlerine önem verildiğini düşünmesi dikkat çekicidir. Söz konusu bulgu, farkındalık paradoksunu derinleştirmektedir. Gençler mevcut programlardan haberdar olmadıkları gibi fikirlerine de önem verilmediğini düşünmektedir. Gençlerin güçlendirilmesi yalnızca hizmet ve desteklerin sunulmasıyla sınırlı görülmemeli, gençlerin karar alma ve politika süreçlerine anlamlı biçimde katılımı da bu sürecin bir parçası olarak değerlendirilmelidir.

SONUÇ

Bu çalışmada, gençlerin güçlendirilmesine yönelik politika ve uygulamaların algılanan etkisini ölçmeyi amaçlayan üç faktörlü bir ölçek geliştirilmiştir. Keşfedici faktör analizi sonucunda ölçeğin "Gençlik Politikaları ve Kamu Desteklerinin Algılanan Yeterliliği", "Kurumsal Farkındalık ve Program Bilinirliği" ile "Gençlerin Güçlendirilmesi ve Aktif Katılımı" olmak üzere üç faktörden oluştuğu belirlenmiştir. Faktör yüklerinin 0,505 ile 0,848 arasında değişmesi, üç faktörlü yapının toplam varyansın %62,83'ünü açıklaması ölçeğin yapı geçerliğini desteklemekte Cronbach alfa katsayısının 0,960 olarak hesaplanması, ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.
Elde edilen üç faktör, gençlerin güçlendirilmesine ilişkin algının çok boyutlu bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymaktadır. İlk faktör, gençlerin devlet tarafından sunulan politika, hizmet ve destek mekanizmalarını ne ölçüde yeterli ve kapsayıcı bulduklarını yansıtmakta ve güçlendirmenin yapısal boyutuna karşılık gelmektedir. İkinci faktör, gençlerin kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülen program ve uygulamalara ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerini temsil etmekte ve güçlendirme sürecinde yalnızca hizmetlerin sunumunun değil bu hizmetlerin görünürlüğü ve gençler tarafından bilinirliğinin de belirleyici olduğunu düşündürmektedir. Üçüncü faktör ise gençlerin karar alma süreçlerine dâhil edilme ve görüşlerinin dikkate alınması ve toplumsal katkı sağlama beklentilerini kapsamaktadır. Bu faktör gençlerin güçlendirmeyi nasıl tanımladıklarına ve hangi unsurları güçlenmenin bir parçası olarak gördüklerine ilişkin algılarını yansıtmaktadır. Bu yönüyle güçlendirme, gençleri yalnızca hizmet alan bireyler olarak değil sürece aktif biçimde dâhil olan aktörler olarak konumlandırmaktadır. Bu sonuçlar, gençlerin gençlik politikalarının karar alma ve uygulama süreçlerine daha etkin katılımının önemini ortaya koymaktadır. Gençlik programlarının gençlerin görüşlerini esas alan anketlerle izlenmesi, uygulamaların ihtiyaçlar doğrultusunda geliştirilmesine katkı sağlayabilir.

Bu çalışma, gençlik politika ve uygulamalarını doğrudan gençlerin kendi değerlendirmeleri üzerinden ele alması bakımından literatüre katkı sunmaktadır. Bununla birlikte, örneklemin tek bir üniversitenin tek bir fakültesi ile sınırlı olması ve doğrulayıcı faktör analizinin bu aşamada uygulanmamış olması araştırmanın temel sınırlılıkları arasındadır. Gelecek çalışmalarda ölçeğin farklı yaş grupları, sosyo-ekonomik profiller ve farklı coğrafi bağlamlarda test edilmesi ve faktör yapısının

bağımsız bir örneklem üzerinde doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ile sınanması önerilmektedir.
Sonuç olarak, "Gençlerin Güçlendirilmesine Yönelik Çalışmaların Algılanan Etkisi Ölçeği"nin, gençlik politika ve programlarının algılanan etkisini sistematik biçimde değerlendirmeye yönelik bir araç olarak bu alanda yürütülecek araştırmalara ve politika geliştirme süreçlerine katkı sağlaması beklenmektedir.

THE PERCEIVED IMPACT OF YOUTH EMPOWERMENT INITIATIVES: A SCALE DEVELOPMENT STUDY

1. INTRODUCTION

Youth empowerment has become increasingly important in discussions of social inclusion, participation, and sustainable development. The concept refers not only to strengthening young people's individual capacities but also to creating opportunities for them to participate in social and decision-making processes (Zimmerman, 2000; Jennings et al., 2006). In Türkiye, inequalities in young people's access to economic and social opportunities and their limited participation in decision-making further increase the importance of policies and practices aimed at youth empowerment (SBB, 2023).

International literature addresses youth empowerment through psychological empowerment, self-efficacy, positive youth development, and sociopolitical participation (Zimmerman, 2000; Jennings et al., 2006; Lerner, 2009; Christens and Peterson, 2012). This diversity is also reflected in existing measurement tools. Peterson et al. (2011) assessed leadership competence and policy control through the Sociopolitical Control Scale for Youth (SPCS-Y), while Walker et al. (2010) examined empowerment at individual, service, and system levels through the Youth Empowerment Scale–Mental Health (YES-MH). Sakellari et al. (2019) examined the Finnish version of the YES-MH, Barros et al. (2023) focused on empowerment through health education, and Planas-Lladó and Úcar (2022) developed an inventory covering different dimensions and indicators of youth empowerment. These studies provide important measurement tools but focus mainly on particular dimensions or specific contexts.

In the national literature, Akay (2024) examines youth policies through development plans, while Çakı (2021) discusses empowerment and participation within the context of youth policies. The Strategy and Budget Office (SBB, 2023) also draws attention to the limited monitoring and evaluation of initiatives targeting young people. Although the reviewed national and international studies do not directly propose a scale combining these areas, there remains a need to assess the adequacy of public policies and support, institutional awareness, and opportunities for empowerment and active participation within the same measurement framework.

Accordingly, this study aims to develop the "Perceived Impact of Youth Empowerment Initiatives Scale" to assess these dimensions directly through young people's evaluations.

2. METHODS

The study was conducted with 486 undergraduate students enrolled at the Biga Faculty of Economics and Administrative Sciences at Çanakkale Onsekiz Mart University. Convenience sampling was used due to time and access constraints.

The initial item pool was developed using a deductive approach based on a review of the literature and relevant theoretical frameworks (Boateng et al., 2018). Zimmerman's (2000) empowerment approach, the Positive Youth Development (PYD) model, and the critical youth empowerment framework of Jennings et al. (2006) were considered together with national literature and policy documents addressing youth participation and empowerment in Türkiye (Çakı, 2021; Ministry of Labour and Social Security, 2021). The initial 40-item form was evaluated by five experts and reduced to 30 items following their feedback. A pilot study with 40 students examined the clarity of the items and instructions and the overall application process. Because the pilot sample was insufficient for factor analysis of a 30-item scale, Exploratory Factor Analysis (EFA) was conducted on the main sample of 486 participants (Boateng et al., 2018).

The final survey included 17 demographic questions, 8 descriptive questions, 30 five-point Likert-type scale items, and two multiple-choice questions. The descriptive questions were not included in scale scoring or psychometric analyses. Data were collected online through Google Forms. EFA was used to examine construct validity, and Cronbach's alpha was calculated to assess internal consistency. Ethical approval was obtained before data collection.

3. RESULTS

The dataset was suitable for factor analysis, with a KMO value of 0.951 and a significant Bartlett's Test of Sphericity (χ^2 = 11,472.112, df = 435, $p < 0.001$). Exploratory Factor Analysis (EFA) yielded a three-factor structure explaining 62.83% of the total variance. Factor loadings ranged from 0.505 to 0.848, and the Cronbach's alpha coefficient for the overall scale was 0.960, indicating high internal consistency.

The factors were identified as (1) Perceived Adequacy of Youth Policies and Public Support (12 items), (2) Institutional Awareness and Program Recognition (14 items), and (3) Youth Empowerment and Active Participation (4 items).

Descriptive findings showed that 67.3% of participants had never heard of the concept of empowerment and 69.8% had not previously participated in activities organized by public institutions, local governments, or NGOs. In contrast, 85.2% stated that they would be willing to participate if an empowerment project were implemented in their region. These findings indicate a marked difference between young people's

willingness to participate and their previous awareness and participation in youth-related activities.

4. DISCUSSION

The findings suggest that low participation in youth activities should not be interpreted simply as a lack of interest. The high willingness to participate in a future project, together with the frequent selection of "I have never heard of it" as a reason for non-participation, suggests that awareness of existing opportunities may also play a role. This is consistent with Jennings et al. (2006), who emphasize meaningful participation as an important component of youth empowerment. The prominence of technology-based education and environmentally focused activities among project preferences also shows that young people's interests extend across different areas. These findings highlight the importance of considering young people's views when developing youth policies and programmes.

CONCLUSION

This study contributes to the literature by evaluating the perceived impact of youth empowerment policies and practices through young people's own assessments. The findings suggest that youth empowerment includes not only individual aspects but also policy, institutional, and participatory dimensions. The main limitations are the use of a sample from a single faculty at one university and the absence of Confirmatory Factor Analysis (CFA). Future studies should test the scale across different age groups, socioeconomic profiles, and geographical contexts and examine its three-factor structure using CFA on an independent sample.

KAYNAKÇA

Akay, H. (2024). Kalkınma planlarındaki gençlik politikaları üzerinden genel bir değerlendirme. *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi,* 6(4), 1278–1297. https://doi.org/10.33712/mana.1347889

Akgül, A., ve Çevik, O. (2005). *İstatistiksel analiz teknikleri: SPSS'te işletme yönetimi uygulamaları*, Ankara: Emek Ofset Ltd.

Aktif Şehirler. (2025). Erişim: 18.02.2025, https://www.aktifsehirler.org/projeler/risk-altindaki-genclerin-tiyatronun-gucu-ile-guclendirilmesi/#section-ca6c50c-5

Altunkaynak, M., ve Çağımlar, Z. (2023). Dijital akıcılık: bir ölçek geliştirme çalışması. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 58, 2541-2559. https://doi.org/10.53444/deubefd.1286954

ANGEF. (2025). Erişim: 18.02.2025, https://www.angef.org.tr/

Barros, M. B. S. C., Rosário, R., Martins, S. P., Galvão, D. M. P. G., Silva Tenório, S. J., Farias, A. C.N.,… Monteiro, E. M. L. M. (2023). Youth empowerment through health education scale: Validity study. *Acta Paul Enfermagem,* 36, eAPE015232. https://doi.org/10.37689/acta-ape/2023AO0152332.

Boateng, G. O., Neilands, T. B., Frongillo, E. A., Melgar-Quiñonez, H. R., ve Young, S. L. (2018). Best practices for developing and validating scales for health, social, and behavioral research: A primer. *Frontiers in Public Health, 6*, Article 149. https://doi.org/10.3389/fpubh.2018.00149

Büyüköztürk, Ş. (2002). Faktör analizi: Temel kavramlar ve ölçek geliştirmede kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 32(32), 470-483.

Candemir, G., ve Can, G. (2022). Bütünsel ve popüler bir yaklaşım: Pozitif gençlik gelişimi. *Social Sciences Studies Journal (SSSJournal)*, 8(105), 4369–4381. https://doi.org/10.29228/sssj.67041

Christens, B. D. ve Peterson, N.A. (2012). The Role of empowerment in youth development: A study of sociopolitical control as mediator of ecological systems' influence on developmental outcomes. *Journal of Youth and Adolescence*, (2012) 41:623–635. https://doi.org/10.1007/s10964-011-9724-9

Commonwealth Secretariat. (2020). *Global youth development index and report*. London: Commonwealth Secretariat. Erişim: 29.03.2026, https://thecommonwealth.org/innovation/youth-development-index

Commonwealth Youth Programme. (2007). *The Commonwealth plan of action for youth empowerment 2007–2015*. London: Commonwealth Secretariat. Erişim: 04.04.2026,
https://herbertmensah.com/wp-content/uploads/2010/06/paye.pdf

Cosmos Youth. (2025). Erişim: 18.02.2025, https://www.cosmosyouth.org/

Çakı, F. (2021). Gençlik politikalarında güçlendirme, katılım ve kalkınma söylemleri, F. Çakı, Ş. Öner, A. Uzun vd. (Ed.), *21. yüzyılda kalkınmaya yeniden bakış* içinde, (s. 167-191), Ankara: Nobel bilimsel Yayıncılık.

Çevik, O., ve Özkan, M. (2024). *SPSS ile istatistiksel analizler*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Dairo, A. O., ve Alo, E. A. (2017). Entrepreneurship education and youth

empowerment in Nigeria. *CARD International Journal of Educational Research and Management Technology* (IJERMT), 2(1), 31–40.

Deniz, M. ve Kumru, S. (2022). İş performans ölçeği geliştirme çalışması: Özel bir hastane uygulaması. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 32(2), 549-562. https://doi.org/10.18069/firatsbed.833940

T.C. Cumhurbaşkanlığı Diyanet İşleri Başkanlığı. (2023). Diyanet Gençlik Hizmetleri Tanıtım Kitapçığı 2023. Erişim: 18.02.2025, https://dinhizmetleri.diyanet.gov.tr/Documents/D%C4%B0YANET%20GEN%C3%87L%C4%B0K%20H%C4%B0ZMETLER%C4%B0%20TANITIM%20K%C4%B0TAP%C3%87I%C4%9EI%202023.pdf

Duman, M. Z., ve Güngörmez Akosman, B. (2022). *Gençlerde din ve dindarlık: Z kuşağı örneği*. Nobel Akademik Yayıncılık.

Ercan, İ., ve Kan, İ. (2004). Ölçeklerde güvenirlik ve geçerlik. *Uludağ Tıp Dergisi*, 30(3), 211-216.

Hacettepe Üniversitesi Gençlik Araştırmaları ve Uygulama Merkezi (t.y.). Erişim: 31.01.2026, https://hugaum.hacettepe.edu.tr/merkez.html

Jennings, L. B., Parra-Medina, D. M., Messias, D. K. H., ve McLoughlin, K. (2006). Toward a critical social theory of youth empowerment. *Journal of Community Practice*, 14(1–2), 31–55. https://doi.org/10.1300/J125v14n01_03

Kırsal Bölge Genç Güçlendirme Programı Kapsamında; Kars'ta Gelecek Var. (2023). Erişim: 15.02.2025, https://www.habersarikamis.com/kars-ta-gelecek-var-projesi-egitimlere-basliyor/10203/

Kırsal Bölge Genç Güçlendirme Programı. (2022). Erişim: 15.02.2025, https://kbgg.gsb.gov.tr/basinda-biz.html

LEAP. Gençlerin Güçlenmesi. (t.y.). Erişim: 31.01.2026, https://leap.org.tr/

Lerner, R. M. (2009). The positive youth development perspective: Theoretical and empirical bases of a strengths-based approach to adolescent development. In S. J. Lopez ve C. R. Snyder (Eds.), *Oxford handbook of positive psychology* (2nd ed., pp. 149–163). Oxford University Press.

Lerner, R. M., Lerner, J. V., Almerigi, J. B., Theokas, C., Phelps, E., Gestsdottir, S., … von Eye, A. (2005). Positive youth development, participation in community youth development programs, and community contributions of fifth-grade adolescents: Findings from the first wave of the 4-H study of positive youth development. *Journal of Early Adolescence*, 25(1), 17–71. https://doi.org/10.1177/0272431604272461

Murat, S., ve Şahin, L. (2011). Nedenleri ve sonuçları bakımından gençler arasında yaygınlaşan işsizlik. *Istanbul Journal of Sociological Studies,* (44), 1-48.

Ntihinyurwa, P., ve Mulyungi, P. (2019). Effects of youth empowerment on community development in Rwanda: A case study of Nyamasheke District. *International Journal of Science and Research (IJSR)*, 8(5), 1956-1961.

Oliver Wyman ve The News Movement. (2023). A-*Gen-Z report: What business needs to know about the generation changing everything*. Erişim: 01.09.2025, https://www.oliverwymanforum.com/global-consumer-sentiment/a-gen-z.html

Peterson, N. A., Peterson, C. H., Agre, L., Christens, B.D. ve Morton, C. M. (2011).

Measuring youth empowerment: Validation of a sociopolitical control scale for youth in an urban community context. *Journal of Community Psychology*, 39(5), 592–605. https://doi.org/10.1002/jcop.20456

Planas-Lladó, A., ve Úcar, X. (2022). Evaluating youth empowerment: The construction and validation of an inventory of dimensions and indicators. *American Journal of Evaluation, 45*(1), 86–109. https://doi.org/10.1177/10982140211055643

Sakellari, E., Athanasopoulou, C., Kokkonen, P., Sourander, A., ve Leino-Kilpi, H. (2019). Validation of the youth efficacy/empowerment scale – mental health finnish version. *Psychiatriki*, 30(3), 235–244. https://doi.org/10.22365/jpsych.2019.303.235

T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. (2021). *Ulusal genç istihdam stratejisi ve Eylem Planı 2021–2023*. Ankara: Çalışma Genel Müdürlüğü. Erişim: 29.03.2026,https://www.csgb.gov.tr/cgm/dokumanlar/ulusal-genc-%C4%B1stihdam-stratejisi-ve-eylem-plani/

T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2023). *On İkinci Kalkınma Planı (2024–2028): Gençlik Özel İhtisas Komisyonu Raporu*. Erişim: 29.03.2026, https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2025/08/Genclik-OIK-Raporu_01082025.pdf

T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı Proje Destekleri. (t.y.). Erişim: 15.02.2025, https://gsb.gov.tr/tr/sayfa/5043-proje-destekleri

Tabachnick, B. G., ve Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th ed.). Boston, MA: Pearson.

Tope, O. (2011). *The Challenges Facing the Implementation of Youth Empowerment Programs/Economic and Development Strategy (NEEDS) in Northern Nigeria*: EgoBooster Books, Erişim: 04.04.2026, https://egoboosterbooks.wordpress.com/wp-content/uploads/2011/02/youth-empowerment-front-page.pdf

Toy Gençlik Derneği. (2021). *Gençlik çalışanlarının ihtiyaçları araştırması raporu*. Toy Gençlik Derneği. (1-68), Erişim: 04.04.2026, https://www.toygenclik.org/wp-content/uploads/2021/03/Toy-Genclik-Dernegi-Genclik-Calisanlarinin-Ihtiyaclari-Arastirmasi.pdf

UNESCO. (t.y.). Youth. Erişim: 31.01.2026, https://www.unesco.org/en/youth

United Nations. (t.y.). Global Issues Youth. Erişim: 3.03.2026, https://www.un.org/en/global-issues/youth

Walker, J. S., Thorne, E. K., Powers, L. E., ve Gaonkar, R. (2010). Development of a scale to measure the empowerment of youth consumers of mental health services. *Journal of Emotional and Behavioral Disorders, 18*(1), 51–59. https://doi.org/10.1177/1063426609337388

Yaşlıoğlu, M. M. (2017). Sosyal bilimlerde faktör analizi ve geçerlilik: Keşfedici ve doğrulayıcı faktör analizlerinin kullanılması. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 46, 74-85.

Yılmaz, B. (2020). Çalışma hayatında Z kuşağı, S. Öztürk (Ed.), *İktisat literatürüne teorik ve ampirik katkılar* içinde (s. 117-147). Ankara: İksad Yayınevi.

Youth Empowerment Engagement. (2022). 12 Podcasts about youth empowerment & engagement to listen to today. Erişim: 18.02.2025,

https://www.etr.org/yen/news/12-podcasts-about-youth-empowerment-engagement-to-listen-to-today/

Youth Empowerment Solutions. (t.y.). Empowerment theory. Erişim: 30.09.2025, https://yes.sph.umich.edu/research/theory/

Zimmerman, M. A. (2000). Empowerment theory. In J. Rappaport ve E. Seidman (Eds.), *Handbook of community psychology* içinde (pp. 43–63). Springer.

Zimmerman, M. A., Stewart, S. E., Morrel-Samuels, S., Franzen, S., ve Reischl, T. M. (2011). Youth Empowerment Solutions for Peaceful Communities: Combining theory and practice in a community-level violence prevention curriculum. *Health Promotion Practice*, 12(3), 425–439. https://doi.org/10.1177/1524839909357316

KATKI ORANI / *CONTRIBUTION RATE*	**AÇIKLAMA / *EXPLANATION***	**KATKIDA BULUNANLAR / *CONTRIBUTORS***
Fikir veya Kavram / *Idea or Notion*	Araştırma hipotezini veya fikrini oluşturmak / *Form the research hypothesis or idea*	İlknur KARAASLAN Betül YILMAZ
Tasarım / *Design*	Yöntemi, ölçeği ve deseni tasarlamak / *Designing method, scale and pattern*	İlknur KARAASLAN Betül YILMAZ
Veri Toplama ve İşleme / *Data Collecting and Processing*	Verileri toplamak, düzenlenmek ve raporlamak / *Collecting, organizing and reporting data*	İlknur KARAASLAN Betül YILMAZ
Tartışma ve Yorum / *Discussion and Interpretation*	Bulguların değerlendirilmesinde ve sonuçlandırılmasında sorumluluk almak / *Taking responsibility in evaluating and finalizing the findings*	İlknur KARAASLAN Betül YILMAZ
Literatür Taraması / *Literature Review*	Çalışma için gerekli literatürü taramak / *Review the literature required for the study*	İlknur KARAASLAN